

Hollands Noorderkwartier

jaargang 13, nummer 3, september 1999

39ste aflevering
ISSN: 1383-6773

MEDEBURGER S!

De Declaratien van de verlooren *Wagens en Paarden*, door Ulieder Dorps
Ingezetenen, in de Campagne van den Jare 1799, ten dienste der *Itaaf-*
sche en Franfche Armeen geleverd, voor elk afzonderlyk, volgens neevens-
gaande Concept reformeerd, binnen de eerstkomende drie weeken, en dus
voor den 29 September aanstaande, aan my willende toezenden, zal ik
trachten, U.L., zo mogelyk deswegens Ordonnantien tot betaling te Pra-
cureeren.

Warmede blyve in afwachting van U.L. antwoord.

UWL. D. W. Meelburgert

Den Haag
29 Augustus 1799.

In dit nummer o.a.:

Bijzondere maquette Schoorl anno 1799
'Declaratien van de verlooren Wagens...'
Jornaal van 1799, Albert Kaan Kz.
Klaas Sijmensz. Schotten
Krijgsgevangene?
Jacob Scharp

Inhoud aflevering 39; jaargang 13, nummer 3, september 1999.

Pagina	145	Van de voorzitter
	145	Aankondiging komende afdelingsavonden
	146-147	Verslag afdelingsavond 25 mei 1999
	147	Nieuwe boeken in de bibliotheek (1e deel)
	148	Internet en Family Search (aanv. op art. in Juni nr.)
	148	Oproep, op herhaling
	149	Helpdeskschema Werkgroep Computergenealogie
	149	Voor u gelezen: '1799! Strijd achter de duinen'
	150-151	Klaas Sijmensch Schotten
	151	Voor u gelezen: Alkmaarsche Courant Dinsdag, 1 okt. 1799
	152	Krijgsgevangene?
	153-158	'Jornaal van 1799', A. Jz. Kaan, Albert Kaan Kz.
	158	Voor u gelezen: Schoorl 1799
	158	Evenementenkalender
	159-160	Medeburgers; 'De Declaratien van de verlooren Wagens ...'
	160	Fragment stamboom Kaan
	161-162	'Concept plan weegens de oprichting van Casernen te Koedijk'
	163	Apeldoorn, Egmond Binnen 1799
	164-167	Aantekeningen n.a.v. onderzoek Jacob Scharp
	167	Vier eeuwen Stierp
	168	NGV afd. Familie Organisaties & Heraldiek
	168	Nieuwe boeken in de bibliotheek (vervolg)

Datum van inlevering kopij en verschijning HNK Afdelingsblad:

Nummer 40: vóór 15 november, verschijnt in december 1999.

Nummer 41: vóór 15 februari, verschijnt in maart 2000.

Colofon

Hollands Noorderkwartier is een uitgave van de gelijknamige afdeling van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) en verschijnt drie à vier keer per jaar. NGV-leden, ingedeeld als lid van HNK, ontvangen het blad gratis thuis. NGV-leden buiten het verzorgingsgebied van HNK kunnen zich als 'bijkomend lid' van HNK opgeven bij de secretaris van de NGV, postbus 976, 1000 AZ Amsterdam; de daarvoor geldende contributie-toeslag ad fl. 12,- per jaar wordt centraal door de NGV geïnd. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van fl. 15,- per jaar, te storten op postbankrekeningnummer 108334 t.n.v. Hollands Noorderkwartier NGV te Heiloo, onder vermelding van 'abonnement HNK-afdelingsblad'. Losse nummers fl. 2,50.

Oplage: 640 exemplaren. Vormgeving en zetwerk: Redactie HNK.

De inhoud van ingezonden stukken valt buiten de verantwoording van de redactie.

Artikelen kunnen door de redactie worden aangepast; over plaatsing beslist de redactie.

Op de voorpagina: Uitsnede uit Alkmaarsche Courant van dinsdag 24 September 1799

In de regionale pers verschijnen de laatste tijd regelmatig aankondigingen van herdenkingen, lezingen en artikelen, die ons vertellen wat voor strijd hier in onze omgeving, dit jaar precies tweehonderd jaar geleden, plaatsvond. Bij het lezen van al deze zaken valt mij steeds op dat er ruim aandacht wordt geschonken aan de militaire en soms ook aan de politieke aspecten van deze strijd. Voor de historie zijn dit belangrijke zaken! Maar bij dit alles vind ik dat veelal de gevolgen van deze strijd voor de burgerij vaak wat onder belicht blijven.

Het was een natte herfst en er kwam een koude en lange winter achteraan. De schade aan materiaal en oogst was groot en de economie zat al lang in een diep dal. Hier ligt voor ons genealogen mijn inziens een taak om eens een accent te leggen op onze voorouders die deze nare eeuwwisseling hebben meegemaakt of door deze oorlog hem niet overleefd hebben.

Veel oud-rechterlijke en notariële stukken zijn van deze periode voorhanden, in de in onze tijd uitstekend beheerde archieven. Met deze extra aandacht is het misschien mogelijk om in de komende afleveringen van ons afdelingsblad een aantal artikeltjes te verwachten over een voorouder of personen die schade hebben ondervonden of slachtoffer zijn geweest van dit krijgsgewoel.

Ik nodig al onze leden uit, voor zover zij dat nog niet gedaan hebben, in hun familiegeschiedenissen op zoek te gaan en ons allen te verrassen met wat zij mogelijk gevonden hebben.

Aankondiging afdelingsavonden

De data zoals vastgelegd voor de rest van het seizoen zijn:

6 oktober

spreker: *J.J. Kaldenbach*

Immigratie naar Nederland is van alle tijden. Waar nu Kosovaren, Turken, Marokkanen en anderen tot Medelanders worden, trokken in de vorige eeuwen tienduizenden zgn. "Hollandgangers" naar onze streken.

Hoe die trek ontstond, wie het waren en hoe het ze is vergaan wil dhr. J. J. Kaldenbach ons, o.a. met lichtbeelden duidelijk maken.

3 november, 1 december (spreker), 5 januari 2000, 2 februari, 1 maart (Jaarverg.), 5 april (spreker) en 10 mei (n. b. 2e woensdag).

Op al weer de laatste afdelingsavond van het seizoen 1998-1999 had het bestuur gezorgd voor een, wat tijdens haar voordracht bleek, professionele en zeer enthousiaste spreekster, in de persoon van mevr. Drs K.W.J.H. Bossaers (Dir. Reg. Gesch. Beoef. N.H.).

Haar voordracht met als onderwerp *Bestuur en Bestuurders van Hollands Noorderkwartier in de actiende eeuw*, bleek een boeiend en vlot gebracht verhaal over de bestuurlijke inrichting en de functies en taken die door de diverse functionarissen konden worden bekleed. Belangrijk uitgangspunt bij het door haar verrichte onderzoek was, uit te vinden of het algemeen heersende beeld van vooral goed voor zichzelf, het eigen gezin en familie zorgende regenten een terecht beeld was. Uit recent onderzoek, waarvan de resultaten in een aantal proefschriften werden vastgelegd, was komen vast te staan dat het bovengeschetste beeld niet juist was. Drs Bossaers is bij haar onderzoek nagegaan of dit algemene beeld ook opging voor de andere stemhebbende steden in het Noorderkwartier.

Aan de hand van haar bevindingen uit jarenlang onderzoek verschaftte de inleidster inzicht in de 'opvolgings'-gewoonten. Een benoeming in een belangrijke functie in 'het bestuur' van bijv. de vroedschap, bleef vaak jaren lang in een familie. Meerdere leden uit een gezin of familie vervullen, op allerlei belangrijke posten een functie. welstand was, naast verbondenheid aan plaats of stad, een belangrijke voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor de belangrijkste posten.

Na een uitgebreide uitleg over welke functies er zoal bekleed konden worden en door wie, met welke voorwaarden en voor hoelang, ging de spreekster dieper in op de personen en hun gezinnen die in de genoemde periode 'ons' bestuur hebben gevormd.

Tijdens haar onderzoek heeft zij veel details over de families verzameld. Daar onder waren afbeeldingen van bestuurders en hun gezinsleden, zoals zij op schilderijen voorkomen. Diverse steden in onze regio hebben deze schilderijen laten maken o.a. door rondtrekkende schilders. Zo zijn van een beperkt aantal van die bestuurders van toen op diverse plaatsen in onze regio dus nog beeltenissen te bewonderen.

Bij onderzoek naar wat dan wel hun 'welstand' was, kwamen in bijv. 'rekeningen', inventarislijsten van boedels en andere bijzondere bronnen 'pikante' details, de grootte van hun vermogen e.d. naar voren.

De voordracht die werd verduidelijkt met diverse geprojecteerde beelden werd een vlotte, onderhoudende presentatie van informatie, samengezocht uit duizenden documenten over bestuur, bestuurders en hun families en gezinnen.

Een boeiende avond, goed gebracht en goed bezocht.

Voor de liefhebbers onder u vermeld ik hier de titel van het naar aanleiding van haar promotie-onderzoek geschreven boek. Het boek is het 25e deel van de serie *Hollandse Historische Reeks* met als titel 'VAN KINTSBEEN AAN TEN STAATKUNDE OPGEWASSEN' en is ook voor niet-abonnees van deze reeks te koop. ISBN 90-72627-17-2, gebonden 276 blz. Prijs f 59,50.

LET OP!! Gewijzigde locatie.

Onze afdelingsavonden worden gehouden in het gebouwen-complex van de Hoge School Alkmaar, Bergerweg 200, Gebouw-C, lokalen C-204 en C-211.

De avonden beginnen om 20.00 u; de lokalen zijn vanaf ca 19.00 u open t.b.v. bibliotheek, helpdesk, Mormonenfiches e.d.

Nieuwe boeken voor de bibliotheek

H. Reijngoua

In de bibliotheek opgenomen sinds 1 september de volgende boeken. Alle schenkers hartelijk dank namens de leden.

197. *De familie Stet, een genealogisch onderzoek van de zeventiende eeuw tot het jaar 2000.* Tekst en samenstelling: drs Dorien Partiman-Stet.

198. *Vier eeuwen Stierp. Een oerhollandse familie en de bakermat Akersloot 1569 – 1998,* door A.C. Stierp - Impink

277. *WOERDEN 600 jaar stad door Nico Plomp 1972*

290. *Haastrecht. Hoofdstukken uit het ontstaan en de ontwikkeling van "die Steede ende Landen van Haestregt" tot het begin van de 19e eeuw. Hollandse Studiën 6. Dr A.J.Kölker, Dordrecht 1974.*

Aanvulling op het artikel 'Belangrijke Internet Site operationeel' in ons juninummer.

Zoals we weten geloven de leden van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen (Mormonen) dat familierelaties eeuwigdurend zijn. Daarom wordt er al meer dan een eeuw aan genealogisch onderzoek gedaan. Er is een verzameling van zes honderd miljoen namen die door een ieder is te raadplegen.

De verzameling bestaat uit twee miljoen rollen microfilm, 700.000 microfiches, 280.000 boeken, en verder nog een arsenaal aan data-banken.

Family Search is de nieuwste activiteit van de kerk op het Internet. Dit moet de grootste genealogische databank worden die ooit op het Internet is geplaatst: 320 miljoen ingangen met meer dan zeshonderd miljoen namen van overledenen. In de loop van de tijd zal de verzameling verder groeien. Naast een gigantische databank bestaat Family Search uit een zoekmachine voor verwantschappen en online-toegang tot de Family History Library Catalog. Wie al aan stamboomonderzoek doet kan z'n gegevens laten bewaren door Family Search. Nog even dit: Family Search is voor iedereen vrij toegankelijk, u hoeft dus geen lid te zijn of te worden.

OPROEP, Op herhaling*Werkgroep ComputerGenealogie*

Op de afdelingsavonden heeft u vast wel eens die kartonnen dozen zien staan met een enorme hoeveelheid kaartjes erin. Iedere avond zie je mensen daarin naarstig zoeken en vaak wordt er wat interessants gevonden.

De werkgroep ComputerGenealogie heeft sinds kort de beschikking over een afdelingscomputer. Hierin komen heel wat bestanden te staan om op de afdelingsavonden door een ieder geraadpleegd te kunnen worden. De inhoud van de eerder genoemde kaartenbakken willen wij in deze afdelingscomputer invoeren. Hiervoor is een eenvoudig programma ontwikkeld dat door vrijwel iedereen gemakkelijk kan worden gehanteerd.

De vraag is nu: Wie wil ons helpen zo snel mogelijk alle gegevens in de computer in te voeren? U kunt het thuis in uw eigen tijd op uw eigen PC doen. Heeft u interesse, vraag er dan op één van de eerstvolgende afdelingsavonden naar bij één van de werkgroepleden.

Helpdesk-medewerkers Noord-Holland

Coördinatie Alkmaar	Ruud de Ridder																	
Contact-personeel:		B.B.S.	Computer	Cont.dienst	DBase	Gens-Data	GD Klapper	Haza-Data	Lay-out	MSDos	Pro-Gen	Ventura	W.P.					
Den Helder	Cees Paarlberg																	
Hoorn:	Gerard Böke																	
Zaanstad:	Femia de Ridder																	
Aad Biesbroek, Oudkarspel	(0226) 313548					•												
Gerard Böke, Zwaag	(0229) 237620																	
*Ria de Graaf, Heiloo	(072) 5332855								•									•
*Onno Lotgering, Alkmaar	(072) 5129389								•									•
Henk Min, Bergen	(072) 5897130				•													•
Cees Paarlberg, Den Helder	(0223) 621261																	
*Roel Pannenburg, HHW.	(072) 5710048	•	•	•				•		•								
Johan Robert Poot, Middenm.	(0227) 501815	•																
*Femia de Ridder, Wormerveer	(075) 6280884								•									
Ruud de Ridder, Heerhugow.	(072) 5713417	•	•							•								
*Arn.Romeijnders, St.Maartensb.	(0224) 561595					•	•											•
Rob Verseijden, Heerh.waard	(072) 5715709		•															
Harry Zellerer, Uitgeest	(0251) 312756					•												

*De personen die met een * zijn gemarkeerd zijn ook bereid algemene vragen voor beginnende genealogen te beantwoorden. Op elke afdelingsbijeenkomst zijn leden van de Helpdesk aanwezig.*

Voor u gelezen

redactie

‘1799! Strijd achter de duinen’, onder deze titel is tot en met 9 januari 2000 een tentoonstelling te bezichtigen in het Marine Museum, Hoofdgracht 3, Den Helder.

De tentoonstelling is thematisch van opzet en toont 350 objecten van gerenommeerde musea uit binnen- en buitenland. Speciaal voor de tentoonstelling is een maquette gemaakt van een gevecht tussen Russische, Britse, Franse en Bataafse eenheden. Bijzondere scheepsmodellen, wapens en een groot veldkanon geven een beeld van het materiaal dat de legers indertijd gebruikten.

(Alkmaarsche Courant augustus 1999)

Op het verzoek van de redactie in ons vorige nummer om inzendingen van artikelen over gebeurtenissen die te maken hebben gehad met de in 1799 gevoerde oorlog en met name de inval van de Russisch-Engelse legers in de Bataafse Republiek hier in Noord-Holland, kwamen verschillende reacties. Zo ook onderstaand verhaal.

Klaas Sijmensch. Schotten (*)

Han Stavenuiter

Een van mijn vele 'voorvaderen' heeft, voor zover ik heb kunnen nagaan, zeker aan den lijve de gevolgen ondervonden van de toenmalige krijgsverrichtingen. Het betreft Klaas Sijmensch. Schotten (*) die na verblijf in Oude Niedorp, Oudkarspel en de Schermeer zich in de negentiger jaren van de 18e eeuw te Bergen had gevestigd. Hij werd toenmaals met verklaring van een schuldrestant van f 300 eigenaar en bewoner van een herberg, oorspronkelijk genaamd 'De Oude Prins' (later vermeld als d'Ooyevaar) gelegen aan de Heereweg.

Onder het bewind van de Bataafse Republiek en tijdens en als gevolg van de oorlogshandelingen in de kop van Noord-Holland is het hem, zoals verder zal blijken, financieel bepaald niet voor de wind gegaan. Zo is hij omstreeks de jaarwisseling als een van de velen in zeer behoeftige omstandigheden komen te verkeren.

In een vergadering van het gemeentebestuur van 3 januari 1800 komt o.m. het verzoek van Klaas Schotten ter sprake of de Municipaliteit *'de goedheid zou willen hebben om eenig geld aan hem op te schieten off anders goed te spreken dat de bakker hem brood op krediet levert'*. Besloten wordt om gedurende tien weken voor hem en zijn huisgezin in te staan.

Op 22 augustus van datzelfde jaar wordt ter vergadering van de Municipaliteit door de gemeentebode een lijst overlegd met vermelding van uitkeringen die aan *'eenige behoeftige ingezetenen alhier, welke met inquantiering zijn belast'* zijn gedaan.

Hierin is Klaas Schotten uit de Kerkbuurt vermeld voor een uitkering van fl. 1.-. Op de vergadering van 5 september d.a.v. wordt o.m. gemeld dat de onderbrenging van een (ingekwartierde) 'karknecht' van de wed. Swart naar Klaas Schotten wordt verplaatst. In dezelfde maand wordt hem dan wederom eenzelfde uitkering in het vooruitzicht gesteld.

Inmiddels tracht Klaas, waarschijnlijk uit pure noodzaak, bij openbare verkoop de herberg met stal en erve van de hand te doen. De verkoop blijft dan beperkt tot de stal. Het is dan ook vooralsnog een raadsel hoe hij in 1802 de nog uitstaande hypotheek heeft kunnen voldoen, gezien de financieel beroerde situatie waarin hij in die jaren moet hebben verkeerd.

Uit een tijdens de vergadering van 20 juni 1803 van de Municipaliteit ingebrachte lijst van voerlieden wier wagens in 1799 (tijdens de inval der Russen

en Engelsen) verloren c.q. vermist zijn geraakt, ontbreekt helaas ook Klaas Schotten niet.

Tot overmaat van ramp wordt in 1804 een hem toekomende vergoeding vanwege geleden schade wegens vermissing van een paard (tengevolge van de oorlogsomstandigheden?) gekort met reeds sedert vijf jaren uitstaande belastingschuld en kosten van ontvangen levensmiddelen.

Overigens gaat het hem in dit jaar, hij is inmiddels bij 70 jaar oud, nog altijd buitengewoon slecht en vraagt hij nogmaals om onderstand met het aanbod om een hypotheekbrief, uitstaande op zijn huis, over te nemen. Dat laatste wordt pas later, in 1806 geëffectueerd. Op 23 juli komt dan het besluit om, indien mogelijk, in te gaan op een verzoek van Klaas Schotten tot overname van een bestaande hypotheek(brief) op zijn huis ten behoeven van de gemeente Bergen voor een *'klein prijsje, dewijl dezelve en 't huisgezin eerstdaags aan den Armen-Cas komt te vervallen'*. Op 20 augustus d.a.v. wordt een overeenkomstig definitief besluit genomen. Klaas zal dan met zijn gezin in een te ontruimen barak worden ondergebracht.

Een half jaar later op 15 april 1807 tenslotte wordt de verkoopakte t.o.v. Schout & Schepenen gepasseerd en gaat Klaas akkoord om i.p.v. het (luttele) aankoopbedrag (f 40,-) te incasseren, hij *'geduurende zijn leven van 't benodigde voedsel en deksel werde voorzien'*.

In 1810 overlijdt Klaas op 75-jarige leeftijd na een wel zeer bewogen levensavond te hebben moeten doormaken.

(*) De naam Schotten wordt in verschillende documenten afwisselend met en zonder *n* gespeld.

Gegevens zijn ontleend aan: Bergen, O.R. archief, inv. 21178 fol. 80vs. 81-82 en Bergen, Oud arch. inv. 11-13.

Niet onvermeld mag blijven dat bij het onderzoek van het verblijf van Klaas Schotten in zijn woonplaats Bergen de mij ter beschikking gestelde aantekeningen van de heer Jan Schotten te Alkmaar, van grote waarde zijn geweest.

Voor u gelezen in de Alkmaarsche Courant

H. Zonneveld-Aupers

Dinsdag, 1 oktober 1799

De ondergeteekende, tot zijn leetwezen vernooomen hebbende dat er lieden zijn die zig niet ontzien om hem te beschuldigen alsof hij het meel waarvan hij voor de Fransche troupes brood heeft gebakken, had uitgebild en zich daardoor verrijkt heeft.

Hij belooft een somma van honderd guldens aan dengeene welke hem daarvan kan overtuigen vermits de aannemers zelve hem van het feit verontschuldigen.

Cornelis Mijburg

Johannes Borg (Porck), geb. te Clarenbach of Glatenbach (Dld) 25-8-1767, komt in 1795 naar Alkmaar. Hij is op dat moment gehuwd met **Elisabeth Jahel**, geb. ca 1769 te Lillo (garnizoensplaats nabij Antwerpen) en heeft dan al twee kinderen, resp. geboren in Groningen en Bourtange. Zijn derde kind wordt in Alkmaar geboren. Johannes is in die tijd ingeschreven bij de Evangelisch Lutherse Gemeente in Alkmaar. Zijn beroep was schoenmaker.

Hij heeft zijn vrouw hoogst waarschijnlijk ontmoet in Den Haag. Aangezien ook zijn kinderen zijn geboren in garnizoensplaatsen en in feite alle vermelde steden garnizoensplaatsen waren, is hij of militair schoenmaker of burger-schoenmaker in militaire dienst geweest (het eerste lijkt het meest waarschijnlijke).

In 1802 komt Johannes terug uit Engeland. Jarenlang heb ik mij afgevraagd waarom en waardoor, tot ik in uitgaven van de Alkmaarsche Courant uit die tijd las, dat tengevolge van de 'Vrede van Amiens' van maart 1802 een aantal krijgsgevangenen in Engeland zijn vrijgelaten en weer naar Nederland zijn teruggekeerd. Zou Johannes tijdens de schermutselingen gedurende de Russisch-Engelse inval in september 1799 door de Engelsen zijn gevangen genomen en daarna in 1802 weer zijn vrijgelaten? Hij scheen er niet veel onder geleden te hebben, want in 1804, 1807 en 1809 werden er weer zoons geboren in huize Porck.

In de Alfabetaische Lotingslijst, Departement der Zuiderzee, Arrondissement Alkmaar, Kanton Alkmaar no 1, Gemeente Alkmaar 1814, staat hij vermeld in de Suppletoire Lijst van 45 tot 50 Jaaren met de navolgende omschrijving:

Porck Johannes

geb. Te: Glatenbach (Clarenbach)
geb. Op: 25 augustus 1767
zoon van: Johan Hendrik en Antje Catharina (beiden overleden)
beroep: schoenmaker
wonende: Alkmaar, Hoogstraat wijk B no 101
lengte: 5 voet, 6 duim en 6 streek, d.w.z. totale lengte 156,6 cm
Vrijgesteld wegens gehuwd zijn.

Mocht iemand op dit artikel willen reageren, dan zien wij graag mogelijke aanvullingen tegemoet.

De redactie bedankt iedereen die op onze oproep heeft gereageerd en ons heeft voorzien van zeer uiteenlopende verhalen en vondsten voor dit speciale nummer van ons afdelingsblad.

Wij houden ons overigens aanbevolen voor nog meer van deze kopij.

Naar aanleiding van onze oproep stuurde Mevrouw A. Meurs-Postma ons de volgende bijdrage.

Jornaal van 1799

welk orrigneel is gehouden door A.Jz: Kaan, Mijnen Groot-Vader Albert Kaan Kz. Copie der Aantekeningen door A. Jz Kaan, behelzende eenige gebeurtenissen an tijde der invatie van de Engelsche en Russische Armée in Noord-Holland.

"Den 26. Aug: des voormiddags Circa 11 Uren wierdt in de Wieringerwaard Allarm geslagen, door de Tamboers van 2de den 3de Bataillons der 5de halve Brigade, welke Bataillons daarna direkt vanhier naar de Groote Keet vertrokken, alwaar de Engelsche vloot, onder order van den Atmiraal Duncan, toen nabij den wal ten anker ging 'iggen, des namiddags om vier uren zijn Ik A. Kaan, Wm Quax en Jb. Waiboer tepaard gereden naar het strand bij Abbestee alwaar het westelijkste Ooglog Schip van de voorn. vloot op een afstand van bij 34 Mijl zoo ik giste ten anker lag, liggende de andere Exempt, een klein gedeelte welke nog Zeilende was Noordoostwaards van hetzelfde zijnde zoo na wij tellen konde 170 Schepen welke allen barkassen of sloepen achteraan hadden. Er zeilde en roeide ook vele sloepen van het eene na het andere schip. Het was ruim 6 uren dat wij van het strand naar de Wieringer Waard terug keerden"

In de vroege ochtend van de 27ste Augustus werd zwaar kanonvuur gehoord, gevolgd door zwaar geschut en houwitsers. Onder de dreiging van meer oorlogsgeweld liet Albert Jz Kaan zijn vrouw en kinderen aan boord brengen bij Dirk Schipper aan de steiger voor de nieuwe sluis. Reeds in de ochtenda kwamen de eerste wagens met gewonden binnen, die behandeld werden door Chirurgijn Wm Quax. Alles was in rep en roer, en "de algemene verlegenheid onbeschrijfelijk". Paarden en wagens werden "gerequireerd ten dienste van het land tot het aanvoeren van vleesch en brood, alsmede tot het transporteren van gekwetsten uit den Kreig" De gevechten duurden meer dan 12 uur.

De volgende dag kwamen "orders van Kolner Kras om 50 man Schappen voorzien met schoppen en graven te rekueren, en wel des noods om zulks militairement te doen".

Vrouw en kinderen kwamen terug "hebbende ruim 3 etmalen in angstvolle bekommring op zee door gebragt in het vooronder schip".

200 manschappen werden gerekruteerd "om bruggen op te breken en batterijen op te werpen, omdat de Bataafsche armée toen in de zijpe gepost was". In de nacht van 30 op 31 augustus werd de vrijheidsboom omvergehakt en weggehaald.

"Den 31ste voormiddags ten 11 uren kwam alhier **Jakob Kat van de Oude sluis** hebbende een groote oranje strik op zijn hoed zeggende door een engelsche officier welke met eennige militairen aan de oude sluis gekomen was, gelast te zijn om met de meeste spoed al de manschappen in de Waard te pressen.

Om opgebroken bruggen te herstellen de batterijen te slegten wórdende door hem de benoodigde orders uitgezonden om tot dat einde en de ingezetenen dezer Polder voldeden aan deze requisitie. Dan aan de oude sluis gekomen zijnde vonden zij niemand die hen aan het werk stelden en alzoo er een gerugt ging dat er veel fransen in aan mars waren zoo wierd hun geraden hun oranje af te leggen zoo als door de meeste burgers aan de oude sluis gedaan wier. Zij volgden bijna allen dit voorbeeld en keerde zonder oranje naar de W.Waard terug". De volgende dag volgden orders dat het werk alsnog gedaan moest worden. "Namiddags wierd de vlag op de Kerktoorn geplaatst". Op de 5e september wilde de Engelse commandant weten hoeveel wagens, paarden en zaadschuiten ten dienste van de armée geleverd konden worden; door bemiddeling van **Wm Quax** werden dit slechts acht wagens met ieder twee paarden bespannen en de zaadschuit van **J.Mars** en **Harmen Oost indien**.

"Den 8 dito wierd door den engelsche generaal bootjes vol houdt gerequireerd om tot een schipbrug te dienen bij het verlaat sluisje van deze Polder". Zo ook de volgende dagen.

"Wij hoorden schieten met klein geweer zijnde zoo wij gisten en van de Kerktoorn af zagen in de Heere Hugo Waard". Op de 10e uren lang hevig schieten "met het kanon en musketten zijnde zoo wij gisten bij groet en aan het oordeinde van langedijk". In Dirkshorn brandden vier huizen af, in de Hargerpolder een molen en een klamp hooi, alsmede de meelmolen en een huis te St.Maarten.

De volgende dagen werden regelmatig vuurgevechten gemeld. In de namiddag van de 13e werd de volgende bekendmaking gedaan:

"Wij **Hendrik Mons** Commissaris generaal der Engelsche Legers onder het bevel van zijn Excellentie den heer **Ralph Abercrombie** Commandeerende Generaal en **Chef Ridder van Rathje** ec:ec:ec:ec:

Wij aan de magistraten van de Wieringerwaard doen te weten Door de grote getal Engelsche Russische troepen, dat thans gearriveerd zijn wird de volgende requisitie noodzakelijk. De magistraten van de Wieringerwaard zijn gequireerd om dagelijks te fourneren zooveel broden wegende drie ponden Engelsch ieder brood, als het mogelijk kan geschieden als de bakker geen meel genoeg bij zich hebben, de magistraten moesten aan ieder requireren om haar tarwe naar de molen te schikken het meel aan de Bakkers te fourne

ren voor het gebruik van de armée Op peine van militaire ..outie als tarwe meel niet genoeg te krijgen was een vierde part roggemeel mogt gemengt worden maar niet meer, de broden moeten naar de Heer Commissaris **Kennedy** gezonden worden te Oude sluis zij zullen tot een behoorlijke prijs betaald worden aan het Compoir van de Commissaris generaal.

Door order van **Hendrik Montse** Commissaris generaal

Was getekend **John Longden** Schagerbrug 10 Sept 1799

Wij goed keurende bevelen dezer bekend maken.

Was getekend **Ralph Abercrombie**, Generaal en Chef.

Verder werd de Magistraten gerequireerd om alle de metselaren die in haar Disstrikt zijn aan de Heer **Spillen** te zenden welke op de Helder of Nieuwediëp is om Bakovens te maken. Waarop door ons de Bakkers en Metselaars alhier Kennis gegeven is van de voormelde requisitie.

"Den 14de Werd de Klak en steen welke alhier in de polder was gerequireerd savons wierden weder 10 wagens gerequireerd om den 15 smorgens 6 uren aan de Schagerbrug komen"

"Den 15de zag men weder brand zo wij gisten te Harencarspel namiddags marseerden Een groot aantal Engelsche na Winkel en de Nieuwdorpen"

"Den 16de weder branden, 'smorgen om acht uren marseerden een groot aantal engelsche troepen langs de walingsweg zoo wij gisten 2000 man welke na de langerijs moesten".

"Den 19de 'smorgens hoorden wij een hevige cannonnade zuidwest van ons het welk tot 'savonds 6 uur voortduurde, ten half 8 wierd krabbedam afgebrand".

"Den 23 en 24ste hoorden men geen schieten de engelsche welke te colhorn en Barsingerhorn in quartier waren kwamen van daar en ontrusten de ingezetene aan de Kreijl en in onze Polder aldaar haalden zij de Koeijen en schapen uit het Land gaven voor een klein gedeelte weinig geld doch dat vele zelfs finaal gestolen waren".

"Den 25sten 's namiddags wierden de Koeijen van **Teunis Coorn** uit de Zijpe bij **Kornelis Horn** gebracht zeggende de bringer derzelve dat de aldaar zijnde Russen de Koeijen en schapen uit het Land haalden en ze slagten zoo dat aldaar in het Land geen vee meer veilig was".

"Van den 26ste tot den eerste ochtober werden er dagelijks Paarden en wagens gerequireerd doch verscheidene kwamen er weder terug".

"De 2 dito hoorden wij alhier dat er batailje geleverd wierd en dat de vijand tot Alkmaar avanceerden".

"Den 7de wederom een door 2 Hollandsche officieren die in Engelsche dienst waren dezelve oefende zeer veel brutalitijd uit".

"Den 8 dito kwamen de Engelsche en Russen troepen met geforceerde marsen van Alkmaar terug en betrokken hun vorige positie in de Zijpe deze dag wierden er weder twee wagens gerequireerd".

"Den 9 dito passeerden een partij Engelsche troepen dragonders en soldaaten welke circa 400 schapen en een menigte koebeesten met zich voerden zijnde dezelve altemaal door hun gestolen". Op de 10e stonden de fransen aan het niedorp en verlaat en vochten met de engelsen. Mensen vluchtten van Kiers? en de Zijpe met berichten dat veel vee en goederen zonder betaling geroofd werd.

"Den 11 dito marseerden van de oude sluis na de Pooldijk tot aan Colhorn een groot aantal engelsche dragonders en soldaten welke op de Kreil de Pooldijk en bij het hoekhuis batterijen opwierpen. Wij kregen dees dag tijding dat tot winkel Battaafsche troepen aangekoomen waren en vermits wij konden zien dat aldaar de vlag van de toorn was afgenomen zoo wierd deze informatie alhier algemeen geloofd.

Hadden wij tot heden nog geen ondervinding van de Engelsche Roofzugt gehad. Dees dag moesten verscheidene ingezetene dat ondergaan daar ook hunne Beesten uit de weiden wierden weggehaalt. Namiddag zagen wij te medenblik om 2 Uren Brand zijnde zoo wij gisten de Nieuwe Landsmagezinnen". Bij de Kreil, Barsingerweg en Walingsweg werd volop geplunderd en geroofd; **Jakob Kikkerd** verzette zich en werd met de bajonet bedreigd. "Den 14 ging het alhier niet Beter dan de vorige dagen de vijanden wierden hoe langer hoe astringender"

"Den 15de smorgens 9 uren kwamen 4 Engelsche met geladen geweren welke van **Jan Veen** 6 Koeijen met 7 Schapen van **Dirk Breed** 39 Schapen en van de wed **Ajen Kooij** 28 uit het Land haalden dog door mooi praten en het geven van eenig geld aan de voorens **Kreeg Jan Veen** zijn 6 Koeijen weder terug and de schapen moesten mede naar hun kwartier dat bij de weduwe **Cornelis Kooij** aan de slikkerdijk was. namiddags wierd door een troep Roof Bende groot 22 man mijn schapen ook uit de wijde gehaald dan alzo dezelve geen geweren bij zig hadden wierd door mij **Willem Quak Tijs van eeten Jan Schaap** en mijn knecht beslooten hun te attakeren hetwelk hun ook geschieden met dat succes dat wij hun de schapen ontweldigden, en eenige hunner ontweldigde en hun welke zig verdedigde braaf afklopten latenden drie hunne hoeden na welke als een buit in onze handen vielen en gingen alle en vloekende en scheldende lopen zo hard zij konden. Namiddags zagen wij weder brand bij haringhuizen".

"den 16de dito gebeurde alhier iets van aanbelang de Engelsche dolven 2 gaten in onze Noordijk zijnde het eene 28 voeten wijd en ter diepte van een dagelijks water getij latende slegts een dam van 6 voet wijd en 8 voet hoog in

het midden van het gad om in geval van reteratie ons Polder in een oogeblik te kunnen inmunderen. zoodat men alhier alles tot vlugten gereed moest houden in deze voor ons hachelijke omstandigheden kwamen er nog gedurig strooppartijen om ons Boter Kaas en hetgeen men meer behaagde af te persen".

"Den 17de wierden de Bruggen aan de walingsweg. Welke over de vaartsloot waren afgebroken alsmede die welke aan de hofstede en het land van **P. Kooi C. Blaauwboer** en **C van Pwuiwer**. Aan de Barsingerweg kwamen 60 dragonders welke hun intrek namen bij **Dirk Braven**, **Jakop Volder**, **Corn. Stins** en **P. Geel** en aldaar stolen zooveel zij konden".

"Den 19 dito wierden in de Huizen aan de Slikkerdijk Engelsche ingequartiert **Jan Schorel** kreeg een troep van de zelve aan zijn huis welke bijna alles roofde wat voor hande was. Bij **Dirk Breed** wuam mede een roofbende dog wierd aldaar weggejaagd. 'Savonds hoorde wij dat de Generaal **Daandels** vergezeld door een Trompetter den voorige dag tot Colkorn geweest was bij den Engelsche Ofsier aldaar".

"Den 21 dito kregen wij alhier tijding dat de kappitulatie gesloten was"

"Den 22 De mondbehoefte was bij de ingezetenen bijna allemaal verteera zoodat vele zich met een weinig brood en bone moesten generen vermits dat men van buiten onze polder niets krijgen konden zoodat het in dezen ook akelige stond".

"Den 28ste ondernamen wij het om de dijk te herstellen doch werden door de Engelsch daar in gehindert".

Op de 29ste probeerden Engelse soldaten met geladen geweren dieren uit het land te halen van **Albert Kaan Jz.** die zich samen met zijn knecht hevig verzette en daarbij geblesseerd raakte aan zijn oor en schouder, om tenslotte de soldaten te laten gaan. Hij liet het er niet bij zitten en beklaagde zich bij een kolonel bij de Oude Sluis, die hem zijn schapen terug gaf en de dieven "in arest bragt". **Albert Kaan** maakte van de gelegenheid gebruik de kolonel te verzoeken zijn manschappen op te dragen "zulke geweldenarijen" in de polder achterwege te laten, hetgeen ook gebeurde, waarna de rust onder de bevolking enigszins terugkeerde.

Op de 7de werd weer geprobeerd de Zeedijk te herstellen, doch daarin gehinderd door een Officier en enige soldaten "en wij moesten dus nog langer in deze gevaarvolle omstandigheden verkeren gelukkig hadden wij daagelijks Zuidelijke winden en dus laag water.

Want een kleine noordwester storm had voorzeker onde gehele polder doen overstromen".

"Den 9 dito wierd door ons dijksbestuur een Commissie na de Hertog van York gezonden welke in de Zijpe zijn hoofdkantoor nog had om was het mogelijk de herstelling van onze zeedijk te bekomen.

Deze commissie slaagde gelukkig in hun onderneming en bekwam consent van den voorn. Hertog waarna direkt zoo veel volk aan het werk zette als men eraan zetten kon zoodat in zeer korten tijd de dijk hersteld wierd."

"Ziedaar het merkwaardige zedert den 27 Aug. tot de 7 Novem. Wij hebben stof om God te danken voor zijne behoeding aan ons in zooveel gevaarvolle omstandigheden bewezen en Eindig met de wens dat die God onze nakomelingen voor diergelijke omstandigheden beware".

Overgeschreven door Albert Kaan Kz. In het jaar 1855 Oud 19 jaar.

Wieringerwaard.

Voor u gelezen

Redactie

Het centrum van Schoorl anno 1799 moet er uitgezien hebben zoals van 17 tot en met 26 september te zien zal zijn in de Hervormde kerk te Schoorl. Daar zal het hartje van het duindorp in de vorm van een 2½ bij 3½ meter grote maquette te bewonderen zijn. Ter herdenking van wat er op 19 september van het rampjaar 1799 is gebeurd met het dorp heeft Tini Muelink met hulp van o.a. haar man Joop Muelink de historie onderzocht. Tini heeft zich daarna maanden lang bezig gehouden met het op schaal 'nabouwen' van alle panden van het centrum van Schoorl van vóór de oorlog van 1799. Het resultaat: deze enorme maquette. 'Het is een plaatje geworden' is een gebruikte uitdrukking.

Op 22 september zal Jan Bremer in 'de Blinkerd' te Schoorl een voordracht houden over de invasie van 1799. Dit is ook het thema van het op de openingsdag van de bovenvermelde tentoonstelling gepresenteerde boek waaraan o.a. ook Tini en Joop Muelink hun bijdrage hebben geleverd. Het boek is een rijk geïllustreerd naslagwerk met veel wetenswaardigheden die voor tal van Schoorlnaren nieuw zullen zijn. De lezing begint 's avonds om 20.00 u, de toegang is gratis.

Evenementenkalender

De afdeling *Koggenland*, Berkhouter Kerk, Berkhout, aanvang 20.00u.
19-10-1999 mw A. Dunselman-Borger: 'Beroepen van onze voorouders'

16-11-1999 drs Th.A. Fafié: 'Hoe het Lutherde in Nederland'

*De Declaratien van de verlooren Wagens en paarden, door Ulieder Dorps-
Ingezetenen, in de Campagne van den jaare 1799, ten dienste der Bataaf-
sche en Fransche Armeën, geleverd, voor elk afzonderlyk, volgens neevens-
gaande Concept gerformeerd, binnen de eerstkomende drie weeken en dus
voor den 20 September aanstaande, aan my willende toezenden, zal ikrach-
ten, Ul zo mogelyk, desweegens Ordonantien tot betaling te Procureeren*

Waarmede blyve in afwagting van UL antwoord

Den Haag

30 Augustus 1802

UWL.D.W.Medeburger W.H.Ouwens

Lyst van wagens en paarden verloorengeraakt in de campagne van den jaare 1799, toebehoorende aan de bygevoegde burgers en ingezetenen van Koedijk.

~~Een wagen door Pieter Stam op 28 augustus~~

Een paard door Dirk Hoogwater op 29 augustus

Een paard door Cornelis de Groot op 29 augustus

Een paard door Harmen de Jager op 29 augustus

Een paard door Klaas de Boer op 29 augustus

Een wagen door Jan Pieter IJfsz op 26 augustus

Een paard door Cornelis Men op 26 augustus

een paard en wagen door Cornelis Blauw op 26 augustus

Een paard en wagen door Hillebrand Klaasz Lammertschaag op 26 augustus

Een wagen door Klaas Hooghuis 26 augustus

Een paard door Jacob Kleyenburg op 26 augustus

Een wagen door pieter Jansz Rus op 10 september

Een wagen door Maarten Groefsand op 26 september

Eenpaard door Pieter Garmont 22 september

Een wagen door Jan Abrahams Mackal op 10 september

Een paard door de Wed. Theunis Visser op 15 september

Een paard door Pieter Meeg op 26 augustus

Een paard door Cornelis Briefjes op 26 augustus

Een paard door Gerrit Schoorl op 26 augustus

Een paard door Cornelis Oudes op 26 augustus

In tgeheel 14 paarden gerekend tegen vijftig gulden per stuk komt op f 700-,-;

In tgeheel 9 wagens gerekend tegen 35 gulden per wagen beloopt f 315-,-;

totaal f 1015-,-;

De municipaliteit van Koedyk en Huiswaard declareeren bij dezen op den Eeden den aanvang hunne bedieningen gedaan dat hun ten vollen bekend is dat door de bovengnoemde burgers en opgezetene van Koedyk em jurisdictie op de bijgevoegde datums ten dienste der Armee de bovenstaande wagens en paarden zijn geleverd en dat dezelve in en door genoemde dienst zijn verlooren geraakt. Actum Koedyk den 6 september 1802 ter ordonantie van de municipaliteit van Koedyk en Huiswaard

A. Maats Secretaris

Bron: Oud Archief, Koedijk inv. 36.

Fragment stamboom Kaan.

Mevr. Meurs-Postma

Bijlage bij inzending van mw Meurs-Postma. Uit deze stamboomgegevens blijkt dat Albert Kz Kaan, die het uittreksel uit het 'Jornaal van 1799' maakte, een oom was van de schoonmoeder van mw Meurs-Postma.

Jan Janz Kaan (Caen-Haan), * Zaandam 15-3-1739, + Paramaribo 13-8-1781 (Vergiftigd ?) x 1759 (Hypolitushoef) **Maartje Pieters Scheltes** (Marijtje)

Hij was gezagvoerder op een koopvaardijdschip.

Kinderen uit dit huwelijk waren:

1. Albert * 17-1-1760 + 9-1-1819
2. Jan * 20-7-1768
3. Claes * 26-11-1769

Albert Janz trouwde met **Maartje Rens Blaauwboer** (+ 1822)

Uit dit huwelijk 10 kinderen, waar onder:

Klaas Albz Kaan, * Wieringerwaard 30-6-1802, + Wieringerwaard 18-6-1871, x 19-4-1834 **Alijda Haverkorn**, * Wieringerwaard 22-5-1813, + Wieringerwaard 9-2-1880

Uit dit huwelijk 5 kinderen, waar onder:

Albert Klaasz (*Hij copieerde "Het Jornaal" van zijn grootvader*), * 7-10-1835, x 1) 11-10-1857 **Geertje Met** (zij krijgen 1 kind),
Jan,
x 2) **Neeltje Lanser** (uit dit huw. zijn 6 kind. bek.),
(Maartje, Klaas, Alida, Gerarda, Josina en Trijntje)

Jan Klaasz, * 12-8-1848 Cocksdoorp, + 11-3-1928 **Anna Paulowna**, x 21-4-1872 **Aaltje Schenk**, * Barsingerhorn 15-11-1851, + Barsingerhorn 11-11-1929

Uit dit huwelijk 8 kinderen, waaronder

Dieuwertje Maria Kaan, * 29-9-1881, + 2-11-1953, x 18-5-1907

Johan Pieter Meurs, * 24-8-1885 Schagen, + 22-7-1967 Laren NH

Concept plan weegens de oprichting van Casernen te Koedijk.

Ingezonden door Mevr. H. Zonneveld-Aupers

De oprichting selve:

Twee huizen waarvan het eene geheel behoord aan het dorp en het andere voor de helft f 175;-;

Voor het geschikt maaken van drie huizen tot Casernen komt er nog bij voor beiden: f 125;-;

Tot oprichting van de kribben behoord ieder krib kost vijf gulden dus 60 gulden f 300;-;

Ieder krib en matras en hoofdpeluw van ieder 4 gulden dus samen f 240;-;

Aan stro en haverdoppen f 30;-;

Provisioneel een goede wollen deken tot ieder kreb en dus 60 à 4 gulden 't stuk met den onkosten f 250;-;

Voor ieder kreb 3 laakens 2 gulden f 360;-;

Aan planken voor spijsborden en dito met penne tot kapstokken kosten met arbeidsloon f 55;-;

6 Groote tavels en 12 banken voor 120 man kosten met arbeidsloon, matig gerekent f 80;-;

Ketels potte panne lepels vorken vaatdoeken handdoeken f 100;-;

f 1715;-;

Hier komt nog bij wanneer het jaarseizoen kouder worden nog 60 deeksen

f 250;-;

f 1975;-;

Nog voor bijkomende kosten, daarop men te vooren niet kan reekenen endie doorgaans bijkomen

f 35;-;

f 2010;-;

Voordeelen

Ieder man verteert in opgerigt te Caserne per week 3 stuyvers dus van 20 man f 18;-;

En het grootste voordeel is dat de Burgers dan bevrijd zijnvan den quartiering terwijl de officieren voor hun logement van zulk een geval moeten zorgdragen.

Beswaaaren hier weer tegen:

Het wassen van de laakens alle weeken met het uit en brengen in de casernen koste per week f 6;-;

Het schrobben van de casernen alle weeken kost 2 gulden gedurige en aanhoudende reparatiën en het geen tot de casernen behoord Zo van potte en panne en laakens die weggaaken kost weekelijks f 2;-;

rest f 8;-;

Aan reste voor opgenome *f* 2000 tegen 5 Prct voor reekening van het dorp en dus bedraagt dit iedere week 2 gulden als er 20 man gecaserneerd is 6 gulden

Aldus ontworpen op het Raadhuys te Koedijk den 1 july 1799

Er wodt den keus om zulke Condiitiën, al dan niet in de Caserne aan te leggen in de burgerij daarwegen gegeven door de municipaliteit van Koedijk.

Art. 1 Er zullen door de burgers die bestendig 2 man in quartier gehad hebben en nog hebben moeten bezorgd worden een kri lang 6½ voet wijd 4½ voet gemaakt van duymshout en van de grond staande 1 à ½ voet met een matras van grof linnen of zakkendoek wel beter maar niet slegter. 1 dito hoofdpeluw van wat beter stof gevuld met stro, haverdoppen, boekweiten, doppen of iets dergelijks met twee halv sleeten wollen deekens, benevens drie laakens blijvende dit voor eigen prive in eigendom, zullende de bezorging aan hun nader worden bepaald.

Art. 2 Er zal door van weegens de municipaliteit worden gemaakt een kreb met zijn toebehooren en zal deze voor een model dienen waarna de anderen gemaakt worden en kunnen ten dien eynde alvorens door eyder burgerte kunnen worden gezien ten einde hunne kreb, met zijn toebehooren daar te laten maken of zelv te maaken, wel beter maar niet slegter.

Art. 3 De burgers die een man of halv in quartier hebben, kunnen met hun naaste buurman gezamentlijk een krib maken of bezorgen en die een halv in quartier hebben met hun vieren enzovoorts.

Art. 4 Er zal door de municipaliteit gezorgd worden dat het armenhuys alvorens in gereedheid worde gemaakt ten einde de kribben te kunnen plaatsen daartoe is nodig dat er over de slegte zolder schaale of planken worden geleid als meede dat er in het middelhuys althans gedeeltelijk eene nieuwe zolder op de minst kostbare wijze worde gemaakt.

Ook eenige sparren of joffers onder de slegte zolder in de keuken en in het middelhuys worden geplaatst om de zwaarte van de kribben te kunnen dragen ook moet er door de buurman bezorgd worden de noodige banken en taveln item eenige pennen om de kleeren en ranzels aan te hangen etc.

Ketels en pannen behoeven niet bezorgd te worden, alzoo die op warmenhuyzen door de bakkers worden aangeschaft om van de claudisie van de troupen verzekerd te worden.

Art. 5 Ook zal er door de burgers om de vijf weeken een laaken moeten bezorgd worden tot verschooning van de kribbe en het vuile weder terug teneinde gewassen te kunnen worden of kan dit misschien door een onderofficier gehaald en gebracht worden.

Art. 6 De troupen verteeren alle weeken ieder persoon 4 St. in de Caserne voor slaapen en woonplaats dus van yder krib 8 St. en dit zal voor de helft voor de burgers zijn en de andere helvt voor het dorp.

Art. 7 Er zal met de diakonen geccordeert moeten worden om de helvt van het armenhuys te leenen aan het dorp, de helvt van het huys op het noordeynd aan hun zolang in de plaats leend of anders met diakonen daarop zoodanige schikkinge maaken als best convenabel zal bevonden worden.

(Oud Archief Koedijk inv. 37)

Ingezonden door de heer G. Apeldoorn uit Alkmaar een aantal kopieën van documenten m.b.t. personen uit zijn stamboom, betrokken bij de gemeente Egmond Binnen ten tijde van de oorlog van 1799.

Onderstaand een afbeelding van een uitsnede uit :

'Lijst der Wagens Welke Op Requisitie Gereeden en Bons Ontvangen hebben'

Op den 2 Julij Claas Kommen ----- 700.
 Jan Brouwer ----- Egmond
 Groot Lieftink ----- Alkmaar
 Op den 2 dito Arend Apeldoorn ----- 1000

Uitreksel uit de rekeningen van Egmond binnen anno 1804.

Op den 4 Julij Voor een Wagen, bespannen met Twee Paarden, welke Twee Lieve Soldaaten hier
 Egb. Uyt het Leger in't Camp by Egmond, naar
 L'hopitaal te Alkmaar heeft overgebracht,
 Meent Geanneerde, Bon ----- 5. ---

Afbeelding van de handtekening(en) van commissieleden gekozen 'uit de Leden der Municipaliteit om hetzij Wijs, Straats of Buurtsgewijze alle Mansperzoonen van 18 jaaren en Ouder hunnen namen op te schrijven...'

die commissie bevoegd tot Egmond Binnen (Arend Apeldoorn)
 Corret, Opdam
 tot Ruinigen (Clas Kommen)
 Nicolaas de J. de J.

Van mede-NGV-lid Ir P.H.H. Scharp ontvingen wij een serie aan tekeningen betreffende de oorlog van 1799, opgetekend door zijn oud-oom naar aanleiding van diens onderzoek naar de militaire geschiedenis van zijn grootvader. Uit de diverse aantekeningen zullen wij er een aantal, ter illustratie in dit nummer plaatsen.

'1799, 16 Aug wier in 's Hage eene Conferentie gehouden.....*middelen defensie*'

Aanteekeningen betreffende de Bataafsche omwenteling.

Navorscher 1901, blz. 57

1799 (21 Aug)

De geheele Engelsche expeditievloot lag alzoo onder den Wal,....sommation tot overgave...

Als bijlage de tekst van een brief van de Prins van Oranje

Krayenhoff, blz. 48

1799 (21 Aug?)

Antwoord Kolonel Gilguin

Krayenhoff, bijl. blz. 14

1799 (25 Aug)

Den 25 (Augustus) werd de generaal-majoor van Guericke het hoofdkwartier van den Helder toegewezen, teneinde beter aan de hand te zijn, om de bewegingen van de 7. halve brigade, te Huisduinen gelegerd, en den regter-vleugel der divisie uitmakende, te kunnen bestieren.

Voorts nog gaf de Luitenant-generaal Daendels zoodanige stelling aan het overige gedeelte zijner troepen, dat zij de dorre vlakt tusschen het punt van den Helder en den polder van de Zijp, geheel ingesloten en van alle kanten naar het strand zouden kunnen toeschieten, waardoor de verdeling zijner geheele divisie navolgende werd:

Regter-vleugel

Onder den generaal-majoor van Guericke

Kantonnementen	Korpsen	Sterkte
Aan den Helder		1. bat. 617
en gekampeerd bij	7 halve brigade	2. „ 534
Huisduinen		3. „ 664

Krayenhoff, 55-56

Vonk I 42

1799 (26 Aug)

..., hoe kort de tijd ook wezen mocht, den volgenden dag (26 Augustus), in den namiddag, waren vier snikken en een groote ligter in gereedheid gebragt, om, met de invallende ebbe te kunnen doen zinken, maar de steeds aanwakkerende west-noordwesten wind maakte de zaak onmogelijk, en de schepen konden, althans in eene doelmatige rigting, niet aan den grond gebragt worden; het werk bleef gestaakt en de vloot aan haar lot overgelaten.

Verder in den avondstond zeilde reeds een Engelsch fregat genoegzaam voorwaarts in het Schulpengat, om de worpsverheid zijner houwitsers tegen het kamp van Huisduinen te kunnen beproeven, en de granaten zelfs over die vlakke te werpen.

Krayenhoff, blz. 62

1799 (26 Aug)

Aan 's vijands linker vleugel, daar de generaal-majoor van Guericke het bevel voeren zou, bevond zich de kolonel Gilguin, met zijne 7. halve brigade; hiervan werd, vooruit het kamp van Huisduinen, het 1. bataillon in de duinen gelegd, met den regtervleugel naar de zee gekeerd en met den linker naar de vlakte ten oosten, het Buitenveld genoemd; vijf kompagnien van het 3. bataillon werden geplaatst schuins achter het eerste en in dezelfde rigting, de overige vier kompagnien van dit 3. bataillon bleven in bezetting op de kustbatterijen de Revoltie en de unie, ten einde het geschut aldaar te helpen bedienen, indien de vijandelijke schepen pogingen mogten doen om naar de rede op te zeilen; het 2. bataillon sloot aan de vijf kompagnien van het 3. bataillon.

Aan den vleugel naar het gezegde Buitenveld werden, op 1000 passen afstands, twee eskadrons van het 1. regiment kavallerie toegevoegd, en vier stukken veldgeschut bezettenden wegen, uit de duinen naar den Helder geleidende.

Het front dezer geheele stelling was alzoo in eene schuinse rigting naar de zee toegekeerd, en de luitenant-generaal Daendels oordeelende, dat hij (overeenkomstig de ter zijner beschikking staande magt), in de veiligheid van den Helder en de kustbatterijen genoegzaam voorzien had, beval den generaal-majoor van Guericke, om volstrekt deze stelling niet te verlaten, Voor dat hij nadere bevelen zou hebben ontvangen tot het doen van den aanval; en om tevens voor het onderhouden zijner gemeenschap met de Grootte Keeten opletten te zorgen.

Krayenhoff, blz. 66-67

1799 (27 Aug)

Ten einde den linker vleugel van den vijand te kunnen aanvallen, had de Generaal-majoor van Guericke order ontvangen, om het eerste bataillon der zevende halve Brigade in het duin voorwaards van het kamp van Huisduinen te plaatzen, met den regter vleugel aan de zee en zich links in de vlakte uitstrekende.

Achter dat bataillon waren échelonsgewijze omtrent in dezelfde richting geplaatst vijf Kompagnien van het derde bataillon der zevende halve Brigade. De overigen maakten de wacht uit der Batterijen, de Revolutie en de Unie, aan den Helder.

Vonk I 41

1799 (27 Aug)

Het overige gedeelte der 7. halve brigade (1e en 3e bataillon), onder den kolonel Gilguin, vooruit Huisduinen, bleef,zonder enig bevel en werkeloos....

De Luitenant-generaal Daendels, overtuigd dat alle verder aan tewendene pogingen, om den vijand uit het duin en van de stranden te verdrijven, vruchteloos zouden wezen, en geen ander gevolg kon hebben, dan de vernieling zijner geheele krijgsmacht, besloot, na herhaalde zeer bloedige gevechten, die van den dageraad af tot na den middag 6 uren, volgens hem, en volgens de Engelsche bescheiden tot 4 uren geduurd hadden, zijne oorspronkelijke stelling aan de groote Keeten voor het overige van den dag te hernemen, en werd daarin door den vijand, wien het aan kavallerie, tot vervolging, ontbrak, niet verhinderd. In deze zelfde stelling trok zich vervolgens ook de generaal-majoor van Guericke met zijne beide bataillons van het Koegras terug, zoo dat er van de Bataafse legermagt niets meer buiten bleef, dan het 1. en 3. bataillon van 7. halve brigade, onder bevel van den kolonel Gilguin, aan den Helder en te Huisduinen.

De opperbevelhebber overwegende, dat deze tegen de telkens toenemende overmagt van den vijand niet zouden kunnen bestand zijn; dat ook de batterijen aan den Helder niet geschikt waren om garnizoen te ontvangen, en zij bovendien, volgens het oordeel van de vlootvoogd en de scheepskapiteinen, zelfs niet zouden in staat zijn om aan den vijand het opzeilen naar de reede te beletten; overwegende eindelijk, dat, indien de vijand slechts in de vlakke van het Koegras uit de duinen mogt komen, de terugtogt aan deze bataillons afgesneden en zij gewis zouden verloren zijn, beval den kolonel Gilguin, de 86 stukken op de batterijen de revolutie en de Unie te doen vernagelen, de ammunitie inbruikbaar te maken en met zijne troepen op den regter-vleugel van de armée, zoo spoedig mogelijk, de wijk te nemen.

Krayenhoff blz 75-76

1799 (27 Aug)

Uittreksel uit het dagverhaal van den Kolonel Gilguin wegens het verlaten van de Helder.

Ten half zes ure des namiddags van 27. Augustus, bekwam ik door den Kapitein-adjutant Schröber mondelinge order van den luitenant-generaal Daendels, om de stukken op de batterijen te vernagelen en de ammunitie en verdere krijgsbehoeften onbruikbaar te maken en voorts met alles te retireren. Op deze mondelinge order, heb ik gehaasiteerd te voldoen, als zijnde deze zaak van het uiterste gewigt, en besloot de hoofd-officieren, en eenige minderen, welke zich op dat moment bij mij bevonden, zijnde luitenant-kolonel Verhorst, de majoors Bruce en van de Wijck, de adjudant-majoor Visscher, de kapiteins van der Wiele, Favauge en van Geen, en de luitenant der artillerie Arentz, hierover, bij wijze van krijgsraad, te raadplegen en hun advis te vragen, welks resultaat was, om den luitenant-generaal Daendels deze order schriftelijk te doen afvragen, en intusschen alles te prepareren tot het executeren dier order. Weinig tijds daarna kreeg ik mijn briefje, hetwelk ik deswegens geschreven had, terug, en onder in hetzelfde werd mij op last van den luitenant-generaal Daendels, door den generaal-majoor van Guericke, geordonneerd, ten spoedigste de Helder en verdere posten te evacueren, aan welke order ik ook dadelijk heb vol daan. Intusschen heb ik van deze order kennis laten geven aan den schout-bij-nacht Story, kommandeerende s' lands vloot.

En van den luitenant-kolonel ten Cate rapport gekregen hebbende, dat de batterijen vernageld waren, marcheerde ik met mijne beide bataillons af, medenevende drie houwitsers. Nu moest ik, wilde ik niet risqueren door den vijand afgesneden te worden, verre van hem blijven, en besloot dus een toer te maken, achter het buitenveld over, moetende het volk tot aan den buik door het water en slijk heen, waardoor ik ook mijne drie houwitsers heb moeten laten zitten, als kunnende dezelve met geene mogelijkheid uit den slijk krijgen. Eindelijk ben ik met een en afgematten troep, des nachts om twee uren aan het Zand gearriveerd, enz.

Gilguin

Krayenhoff, Bijl., blz 30-31

1799 (27 Aug)

Une fois le débarquement opéré, Daendels jugea que les lignes du Helder n'étaient plus tenables; il les fit évacuer dans la nuit, et prit position sur la Zijpe.

Correspondance, 30, p278

1799 (30 Aug)

Daendels... begon al spoedig de veiligheid zijner stelling in twijfel te trekken, ja die voor onhoudbaar te oordelen.

Hij koos dus in den nacht voor den 30sten eene nieuwe, meer achterwaarts, waarvan Alkmaar het middenpunt was, en verlegde zijn hoofdkwartier naar Schermerhorn.

Bosscha III, blz 180

Krayenhoff, blz 111

Vier eeuwen Stierp

Redactie

In ons Juni-nummer kondigden wij u de uitgifte aan van het boek over de familie Stierp. Inmiddels zijn, op zaterdag 10 juli tijdens een 'Open huis', de eerste exemplaren aan diverse bestellers overhandigd. De vóórinschrijvers hebben nu wel allemaal hun exemplaar afgehaald of toegestuurd gekregen en naar onze stellige mening met plezier gelezen en rondgebladerd in hun nieuw verworven bezit.

Op dit moment zijn nog slechts enkele exemplaren, van de oorspronkelijke oplage van 130 stuks, bij de schrijfster te verkrijgen.

Bent u geïnteresseerd in de geschiedenis van Akersloot en/of heeft u banden met de familie Stierp dan kunt u nog profiteren van dit boek waarin een grote schat aan informatie is samengebracht, maar haast u.

Voor zolang de voorraad strekt kunt u terecht bij:

Mw A.C. Stierp-Impink, tel. 072-5126802.

(Het boek is ook in onze bibliotheek in te zien.)

Op zaterdag 20 november a.s. worden in gebouw 'De Akker', Melkpad 12, Hilversum, twee workshops aangeboden.

1. 'Ontwerp Familiewapens'

Een doe-workshop waarin deelnemers de basisprincipes leren die horen bij het ontwerpen van een correct familiewapen.

2. 'Goed gearchiveerd'

Een doe-workshop waarin deelnemers worden geconfronteerd met de basisprincipes volgens welke de administratie rond een archief moet worden opgezet.

Deelname aan beide workshops kost f 35,- p.p. (incl. consumpties, lunch en materialen). Inschrijving uitsluitend door overmaking van f 35,- op girorekening 4000271 t.n.v. NGV afd. Heraldiek, Utrecht.

De inschrijving sluit op 1 november (of eerder wanneer het maximum aantal deelnemers is bereikt).

Inlichtingen:

W.M.T. van Zon, Prof. Sjollemalaan 20, 3571 CH utrecht, telefoon 030-2710180 of F.C. Kluit, telefoon 075-6226252, e-mail: fckluit@euronet.nl

Nieuwe boeken voor de bibliotheek (vervolg)

H. Reijngoud

**In de bibliotheek opgenomen sinds 1 september de volgende boeken.
Alle schenkers hartelijk dank namens de leden.**

291. *Hollandse Studiën 3*. Door Mr J. Belonje, Dr J.L. van der Gouw, Mr L.C. van der Knoop, P.W. de Lange, W.H. Lenselink, Mr J.H. Rombach, 's Gravenhage – Haarlem 1972.

287. *12 Eeuwen Katholicisme aan het Marsdiep*. M.M.J. Hoogenbosch. Bij gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de Parochiekerk "St. Petrus en Paulus".

296. *Het doopboek van Oosterland 1720 - 1810 en 1814 Schouwen Duiveland -Zeeland*. Alfabetisch gerangschikt op de naam van de moeder.

297. *Het doopboek van Oosterland 1720 - 1810 en 1814 Schouwen Duiveland -Zeeland*. Alfabetisch gerangschikt op de naam van de vader.

Verder ontvingen wij voor de bibliotheek:

Zouaven van Heiloo, P.J. Bussen. Geschenk van de heer B. Zwaneveld.

Adressen NGV, Afdeling Hollands Noorderkwartier

Afdelingsbestuur:

Voorzitter: J. Muelink,
Laanweg 32, 1871 BJ Schoorl, 072-5091721
Secretaris: J.C. Leek,
Hoomseweg 27, 1823 DH Alkmaar, Tel./Fax 072-5613060
Penningmeester: W. Voskuyl,
Arklaan 4, 1852 CA Heiloo, 072-5330325
Lid, afd.afgevaardigde en DIP: mw H. Stroo-Slegh,
Populierenlaan 67, 11741 WR Schagen, Tel./Fax 0224-217527
Lid: J. Breggeman,
Willem de Zwijgerlaan 53, 1901 CP, Catricum, 0251-656701

Overige functies:

Bibliotheek: J.Th. Reijngoud,
Kasteellaan 15, 1829 BD Oudorp, 072-5126229
Werkgroep ComputerGenealogie en Coördinatie
Computerhelpdesk en -cursussen: mw R. De Graaf-Appelman,
Arklaan 9, 1852 CH Heiloo, 072-5332855
Coördinatie Afdelingsledenservice (CALs): R.K.S. Pannenburg,
Van Mieroplaan 22, 1701 AX, Heerhugowaard, 072-5710048
Kwartierstatenboeken: mw A. van Koersveld-Groeneboom,
Breedelaan 57, 1851 MB Heiloo, 072-5334210
Mormomenfiches: mw E. Greijer-Gürsch,
de Kistemaker 30, 1852 GW Heiloo, 072-5335967
Plaatsverv.afd.afgev.: J.J. Kaldenbach,
Amstelstraat 18, 1823 EV Alkmaar, 072-5123029

HNK Afdelingsblad:

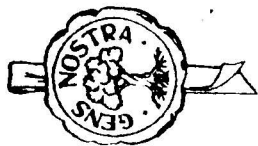
Redactie en redactie-adres: mw G.C.M. Groen-Rosenhart,
Van de Veldelaan 23, 1816 PA Alkmaar, 072-5114679
mw A. van Koersveld-Groeneboom, (adres zie boven)
G. Telman, Hulstlaan 87, 1702 VK Heerhugowaard, 072-5715452,
e-mail: famtelgrif@multiweb.nl
mw H.P.H. Zonneveld-Aupers,
Westfriesepad 9, 1823 BZ Alkmaar, 072-5128124
Verzending (coördinatie):mw H. Zonneveld-Aupers,
(adres zie boven)

GensData/NH BBS: 0227-501994/501929

WGA-Net 40:128/40

HNK Home-Page: <http://home.hccnet.nl/r.ridder/hnk/>

Nederlandse Genealogische Vereniging
AFDELING HOLLANDS NOORDERKWARTIER
Secretariaat: Hoomseweg 27, 1823 DH Alkmaar

DRUKWERK

Post betaald
Post Payé
Alkmaar

1943

1943